ప్రబంధము

సెలవలు ఇవ్వగానే ఇద్దరమూ కలిసి బయలుదేరాము.

శంకరానికీ నాకూ ప్రాణస్నేహం. ఏ పొరపొచ్చెమూ లేకుండా తోడు నీడగా, జీవికాజీవులము అయి మెలగుతున్నాము. హాస్టలులో కూడా, వార్డెనుతో పోట్లాడి ఒకే గదిలో ఇద్దరమూ వుండే ఏర్పాటు చేయించుకున్నాము.

మొదట, బెంగుళూరులో వెకేషన్ గడిపేద్దామనుకున్నాము. నాకు, గోమఠేశ్వరుణ్ణీ, బేలూరి దేవాలయ శిల్పసౌభాగ్యాన్ని దర్శించి రావలెనని ఎంతో ఉబలాటంగా వుంది. పనిలో పనిగా మైసూరువెళ్ళి, సంస్కృత గ్రంథాలు కూడా కొని తెచ్చుకోవచ్చునుగదా అనుకున్నాను. శంకరానికి యకాయకిని పూనాకొట్టేసి ప్రభాత్‌నగర్‌లో ప్రదక్షిణాలు చేస్తూ వుందామని....అసలు అతనికి అదీ మనసులో ఊహ: కాని, నాకు సంగతి తెలుసునుకాదూ, కర్మంచాలక ఏ శాంతా ఆప్టే అయినా కంటబడటం సంభవించిందో, ఇక మళ్ళా ఇంతలో తిరుగు రైలు ఎక్కించడం నా తరంగాదు. అందుకని ఆ ప్రయాణం పడగొట్టేశాను.

సంగీత సప్తాహం జరుగుతున్నదికదా! పోనీ పట్నంలోనే దిగబడిపోయి, తమిళ గానవాహినిలో మునకలు వేయకూడదా అని, ఇంకో ఆలోచన చెప్పాడు. నాకు అదీ నచ్చలేదు. ముచ్చటకైనా మన గాయకులలో ఒక్కడినైనా వాళ్ళు కచేరీకి పిలవనప్పుడు, ముడుపు దర్శించుకుని మనం ఆ అరవ సొద వినడానికి ఎందుకు తయారు కావలెనని, ఆంధ్రాభిమానం మస్కాతో ఆ ధోరణీ మాన్పించాను.

ఇంటికి వెళ్ళడం ఇద్దరికీ మనస్కరించలేదు. తర్జన భర్జనంమీద ఏలాగైతేనేం చివరకు కూడబలుక్కుని, ఒక మాటమీదకువచ్చి మాతామహస్థానానికి ప్రయాణమైనాం.

మా తాతగారి ఊరూ, శంకరం తల్లి పుట్టిల్లూ ఒకటే. ఆ యింటికీ ఈ యింటికీ ఒక అరమైలు దూరం వుండవచ్చును. మా యిద్దరికే స్నేహం కానీ, ఉభయ కుటుంబాలకూ విశేష పరిచయంలేదు.

రైలుదిగి శంకరం వాళ్ళవాళ్ళ యింటికి వెళ్ళిపోయినాడు తిన్నగా. సాయంకాలము కాని తిరిగి కలుసుకోలేదు. ఆనాడే అతని తాత ముత్తవ లిద్దరూ ఇంటికి మనమణ్ణి కాపలా పెట్టేసి రామేశ్వరం వెళ్ళిపోయినారుట. వారం పది రోజులలో అల్లా తిరిగి వస్తామని — మళ్ళా కాలేజీ తెరిచేవేళకు శంకరం బయలుదేరడానికి ఇబ్బంది రాకుండా.

మా యింటికివచ్చి నాతోబాటు భోజనంచేస్తూ వుండవచ్చుననీ, తాతగారు చాలా సౌమ్యులూ సరసులున్నూ గనుక అన్యథా భావించకపోవడం అటుండగా, నీవు ఒంటరిగా చేయికాల్చుకుంటూ వుండడం చూసికూడా, చేతిలో గరిటె లాక్కుని,

గిరవాటు వేసి, మన యింటికి తీసుకువచ్చి నీతోబాటు మడిగట్టించకుండా చూస్తూ ఊరుకున్నావా, గృహస్థ ధర్మంలో అది చాలా తప్పుకాదా అని చాలా నొచ్చుకుంటాడనీ ఎన్నో విధాల చెప్పిచూశాను. కాని ఒప్పించలేకపోయినాను.

మొదట రెండు మూడు రోజులు అసలు కనిపించడమే మానివేశాడు. చూసి చూసి ఇది పనిగాదనుకుని, ఏలాగైతేనేం మెడలు విరిచి, కాఫీకన్నా నా దగ్గరకు వచ్చేటట్టు బతిమాలి, అతనిచేత పట్టు బలవంతాన తల ఊపించాను. అప్పటినుంచీ ఉదయం, సాయంకాలం వస్తూండేవాడు. అదైనా తాతగారి కంటబడకుండా; కనబడితే ఆయన నిలవేసి మొహమాట పెడతాడేమోనని భయం.

వారంరోజులు గడిచిపోయినవి- ఏ విశేషమూ లేకుండా. ఇక కథ మొదలూ-శంకరం అసలే రసావేశందారుడు. అందులో కవి. అంతకన్నా ప్రాచీన ప్రబంధ మర్యాదలూ, ఆ వైభవాలూ అంటే చెవి తెగ్గోసుకునే ఛాందస స్వభావం కలవాడు. ఒంటరితనం, విహరించుతూ ఊహలు రేగించుకునేందుకు ఆవరణలో నందనాన్ని మించే వనం — ఇక చూసుకో, ఏదో మునగకుండా ఏలా వుంటుంది?

చెప్పుకునేందుకు, నాకన్న ఆప్తులెవరూ లేరు. ఓ పట్టాన మనసు విడిచి ఇంకొకరితో చెప్పేందుకూ బిడియము. చెప్పందీ, మనస్సులో బాధ వెలిబుచ్చుకోందీ వీలులేదు. పనస, నా దగ్గర ప్రారంభించాడు. ఆ రోజు కారోజు వేదన పెరుగుతూంది. పనేమీ జరగదు. గొంతెమ్మ కోరికలతో కలవరిస్తూన్నాడా అని విన్నకొద్దీ ఒక్కొక్కప్పుడు నాకు కోపం వస్తూండేది. చెప్పి చెప్పి, కుమిలిపోతూ, చాలా ఖిన్నుడై వంచిన తల ఎత్తకుండా గంటలాది కూర్చుంటాడు. అతని స్థితీ, ఆదుర్దా, పడుతూన్న వేదనా చూసినకొద్దీ జాలివేస్తుంది. కాని ఏం చెయ్యగలం? మనకు కేవలం అననుభూతమైన, అపరిచితమైన విషయం!

అదివరకల్లా చాలా తగ్గుశ్రుతిలో గుసగుసగా ప్రసంగించే వాడల్లా, ఆవాళ ఎందుచేతనో రెచ్చిపోయి, ఊరూ నాడూ ఏకమయేటంత గొంతుకతో ఎత్తుకున్నాడు ఉపన్యాసం. నేను తెల్లబోతూ నోరు మెదల్పకుండా ఎవరన్నా వినిపోయేరు నెమ్మదిగా మాట్లాడమని అదమాయించకుండా, ఏమిటి ఇలా అయిపోతున్నాడేమో అని ధ్యానంతో, పరధ్యానంతో వింటూ కూర్చున్నాను. కొంత సేపటికి, అలా పియానో స్థాయిలో ఎత్తుకున్నవాడల్లా చలవలు కమ్ముతూండగా, థర్మామీటర్ క్రుంగుకుపోతూన్నట్టు హార్మోనియమ్ మధ్యమములోకీ వయోలిన్ మంద్రంలోకీ, దిగిపోయి

కంజీరా, గమకపు ముక్తాయింపు కడాపటి పుణుకుడు దెబ్బతో ఠపీమని ఆగిపోయి, విరిహతో "వెళ్ళివస్తానోయి" అంటూ లేవడానికి ప్రయత్నం చేశాడు. నాకు ఏమని జవాబు చెప్పడానికీ వెళ్ళమనడానికీ మన సొచ్చిందికాదు.

"పోనీ ఎక్కడికన్నా షికారు బయలుదేరుదామా ?" అన్నాను కొంచెం హుషారుగా-ఆ వాలకం ఒక్కక్షణమైనా మరపించుదామని. కాని నఞర్థద్యోతకంగా తల ఊగించి ఏదో ఆలోచించుకుంటూనే, విలువు చూపులతో లేచి వెళ్ళిపోయినాడు.

నాకు మనస్సు నీరైపోయింది. కదలడానికి బుద్ధి పుట్టింది కాదు. కోటు చిరాకుతో ఊడబెరికి, వంకెకు విసిరేసి, దమ్ము ఆరకుండా సిగరెట్టుమీద సిగరెట్టు నోరు బెరడెక్కేదాకా ఊదేసి అంతవరకున్నూ మహామజాగా నడూస్తూన్న నవల పేజీ తిరగక, టీమీదకన్నా మనసు పోక, రాత్రంతా నానా గందరగోళ పడి ఉలికులికి పడుతూ శంకరంమీద కునికినప్పుడల్లా పీడకలలు కంటూ, కన్ను మూసీ మూయక, పొద్దు పొడవగానే పక్కమీదనుంచి లేచి అమ్మమ్మను ఉరుకులూ పరుగులూ ఎత్తించి కాఫీ కాయించి, తాతగారు నిదుర లేవకముందే ధనుస్సు చేసేశాను. సైకిలు వేసుకుని, మళ్ళా భోజనం వేళదాకా చాంద్రాయణంచేసి మనసు సాఫీ చేసుకువద్దామని తయారీగా, కిటికీ అడ్డుకమ్మి గాడిమీద అద్దం నిలిపి షేవ్ చేసుకుంటూ బుగ్గలు పూరించడానికి వీలైనపుడల్లా వంటబట్టివున్న ఇంగ్లీషు ట్యూనులో యేదో ఒక బార్ ఈల తీస్తూ ఉదయించడానికి మెరుగెక్కుతూన్న వెలుగుముద్దను చూస్తూ పక్కకన్నా మరలకుండా పిటారుగా ఉన్నాను.

"ఎవ రా కవి కుమారుడు ?"

తాతగారు, గుమ్మానికి చేరగిలపడి జంధ్యపు పోగులు కొనగోటితో హుటాహుటి మీటి సరిజేసుకుంటూ, అదోరకం కొంటె నవ్వుతో నిలుచుని ఉన్నాడు. నేను ఆయనకు జవాబు చెప్పకుండా, వెనుకకు తిరిగి చూడకుండా, రేజర్‌ను చెంపల మీద స్వారి చేయించుకుంటూ, మాట వినిపించనట్టు ఊరుకున్నాను. హెచ్చరికలుగా అంగవస్త్రం పింజె విప్పి ఝాడించాడు. అప్పటికీ వినిపించుకోక పోవడంచూసి, నాకు దగ్గరగా వచ్చేసి....

"ఎవరుబాబూ ఆ పుంభావ సరస్వతి?" అని ప్రశ్న మెలివేశాడు. ఈలోపుగా గడ్డం నున్ననై పోయింది. క్రీమ్ రాసుకుంటూన్నాను. ఇంతకు పూర్వంలాగా నోరు మెదపలేనసే వంకపెట్టి మౌనంగా నెట్టుకురావడానికి వీలులేదు.

"నా స్నేహితుడు" అన్నాను విధిలేక — ఏదోమాట చెప్పాలి కదా అని. ఆయన ఇందులో చెణుకు గ్రహించలేదనా? కాని, ఆ మెట్టు విడిచి పై కోటిలో....

"అవునులే-ఏమిటి విశేషం ?"

ఆ ప్రశ్నకు అర్థము లేదన్నట్టు ఆయన వంక చూడబోయినాను గాని, వేయ బోయే పేచీ ముందుగానే గ్రహించి, కాపుమీద ఉండే పహిల్వాను లాగా చూపు కలపకుండా,

"మరి, అలా ఉన్నాడేం?" అని రెట్టించాడు.

"ఎలా ?"

"అమావాస్య ప్రేయసీసుది అనురాగాన్ని ఛందోబద్ధం చేసే కవి కిశోరం లాగా !"

ఆ ఎత్తిపొడుపు, మాటలలో కోరదనం నన్ను పరాకు పెట్టేసినవి. చెప్పకూడ దన్నమాట మరచిపోయి, మనసు విడిచి....

"పాపం! ఏంచేస్తాడు? ఆతని జీవితాకాశాన్ని విషాదమేఘము లలముకున్నవి" అని, తెలివితక్కువ గడుసు రకంగా సమాధానమిచ్చాను. తాతగారు వింటూ కనులర మోడ్చి కలకలా విప్పి ....

"అలాగేం? పద్యాలు వ్రాసేది— అయితే, ఆతడా, నీవా?"

"నీ వేళాకోళానికేమిలే"

"కాదురా నాయనా. అతనికి వచ్చిన విపత్తు ఏమిటి ? కాస్త నా చెవిని కూడా పడవెయ్యరాదూ? ఎంత అరసికుణ్ణయినా...."

మాట మలిపేయడం చేతగాక తప్పించుకుని బయటపడి అందకుండా పోదా మని, నేను—నా వెంటపడి వదలకుండా తాతగారు !

"ఊరుకో, అతను వస్తున్నాడు. వింటే బాగుండదు."

కిటికీగుండా దూరాన్నే, రోడ్డు మొగదల కనిపించాడు శంకరం. మా యింటికే వస్తున్నాడు. తాతగారు దండకాన్ని అక్కడకు తెంచేసి ఆప్యాయనంగా నా దగ్గరకు వచ్చి భుజంమీదుగా ఉటారించి చూసి తలఊపుతూ నవ్వు బిగబట్టి పచారు చేయడం మొదలుపెట్టారు. గబగబ ఎదురువెళ్ళి ఆతన్ని లోపలికి తీసుకువచ్చాను నేను.

"రావోయి, ఇలా కూర్చో" అని అయన చొరువుకు వచ్చి సప్రశ్రయంగా

పలుకరించి ఆసీనుణ్ణి చేసి తాను కూడా మా సరసను కుర్చీ ఉపధానంతో దులుపుకుని కూర్చున్నాడు.

"ఇప్పుడే చెపుతూన్నాడు, మనవాడు నీ విషయం!"

శంకరం గాభరాతో నావైపు చూశాడు. "ఎంతో ఆప్తుడవు కదా అని నమ్మి నా హృదయవేదన, నా కోరికలు నీ దగ్గర వెళ్ళబుచ్చుకుంటే, యిలా వంచన చేస్తావా ? ఇది నీకు న్యాయమేనా?" అని నిష్ఠురం అభివ్యక్త మౌతూన్నది ఆతని చూపులో.

"నేను చెప్పలేదు. కాని ఈ దేవాంతకుడు ఎలాగో కనిపెట్టేశాడు. మించి వచ్చింది కనుక, అయినా ఈయనకు తెలిసినా ఏమీ ప్రమాదం లేదులే" ఈ భావపరం పర తిరుగు చూపులో గుప్పించాను.

తాతగారు మా సైగలకని కాబోలు ఒక నిమిషం వ్యవధి యిచ్చి....

"ఏమిటోయ్ విశేషం?" అని సూటిగా అడిగేశాడు శంకరాన్ని. నాకు మతి బోయి, తెగింపుగా 'ఫరవాలేదు చెప్పేసెయ్యి' అని కడకంటి కదలికతో హుషారు అందించాను. అక్కడితో శంకరం భావతరంగణికి వరదలై పోయినవి.

తటపటాయించి, ధిటవు తెచ్చుకుని, అవ్యక్తంగా "నేను....నా .... జీవితం...." గాద్గదికానికి అడ్డుతగిలి ఆయన ఫకాలున నవ్వుతూ —

"నాకు తెలుసు లేవోయ్. అదో ఆకాశం. అందులో అకాలంలో విషాద మేఘాలూ. ఈ సరంజామా కేంగాని-ఇంతకూ ఆ అమ్మాయి ఎవరు ?"

గుక్కబారుగా అడిగిన ప్రశ్నకు సాఫీగా జవాబు చెప్పలేక, అదిరిపోయినాడు.

"ఆ అమ్మాయిని....నేను....మనసార...."

"వరించి ప్రేమిస్తున్నావు, సరేనా: ఇందులో కొత్త ఏముందీ, ఆదికాలా న్నుంచీ వస్తున్న కథేకాదూ? ఎవరు బాబూ, ఆ భాగ్యవతి?"

"పద్మావతి"

"ఓహో! గీత గోవిందం తాలూకా?"

అందరమూ నవ్వేశాము. తాతగారు మళ్ళా అందుకొని,

"అది కాదోయ్ - నా అభిప్రాయం, ఇప్పటి మనవాళ్ళ మనసులో నాయికల

కన్నా-ఎంత పాత బంగారమైనా జయదేవుడి అనంగసర్వస్వం కొంచెం మెరు గెక్కువే కాదా అని."

"కాదు తాతయ్యా, ఈ అమ్మాయి"

"ఎవరో బయటపెట్టకపోతే నాకు ఎలా తెలుస్తుంది చెప్పు? మా హయాంలో గనక అయెనా, పదహారేళ్ళు దాటిన పడుచుపిల్లల జాబితా యావత్తూ జిహ్వాగ్రాన నిరంతరం అలా తాండవిస్తూ ఉండవలసిందే! ఇప్పుడు ఇంకా కొంచెం వివరాలు తెలిస్తేనే గాని అందుకునే స్థితిలో లేం కాదూ?"

"చయనులుగారి మేనకోడలు"

"శహబాస్. ఇక కథ సాగనీ. అయితే పూర్వరంగం ఎంతవరకూ నడిచింది?"

"ఆ అమ్మాయికి నామీద చాలా ఇష్టమండీ"

"ఆలాగే. మరి అభ్యంతరం ఏముందీ?"

"కాని, ధైర్యంచేసి పలుకరించ లేకుండా ఉన్నాను"

"ఏమిటో అంతా కొత్తగా ఉందోయ్ నాకు. తెలియక అడుగతాను-నీవు ఏలా గ్రహించగలిగావంట, ఆ చిన్నదానికి నీమీద మమత ఉందని?"

"ఒక్కచూపులో తెలియదూ?"

"ఆహాఁ, నిరభ్యంతరంగా! ఇక ఆలస్యందేనికి?"

"తాతగారూ మన్నించండి, స్వోత్కర్ష చేసుకుంటూన్నందుకు: ఆ అమ్మాయి దివ్యప్రణయైక రూపిణి. ఆమె ప్రేమ చంద్రికలలో నా కావ్యవాణి పులకించాలి."

మాయలోకం కలత లెరుగలేని అమాయిక అర్భకుడై పోయినాడు తాతగారు చూపులలో.

"ప్రబంధ నాయికలాగున్నదే" అని ఊదాడు.

"విద్యావతి, నా వేదనను గ్రహించి అనుతాప పడగల ప్రౌఢ. ఎన్నడు ఈ దీనుణ్ణి అనుగ్రహిస్తుందో కదా!"

"సరే కాని-అనుగ్రహించడం అంటే అంత సుళువుగా జరిగేపనా బాబూ-యీ కలికాలంలో. ప్రేమగీతాలేమైనా వ్రాశావా?"

"అహో! వెన్నెల విరిసిపోతూన్న నిశాప్రశాంత సమయాల్లో రాల్గరగించే భణితితో ఆమె యింటి ఎదుటి పచ్చిక బయలున విడిసి పఠించాను"

"చెప్పవేం, మరి"

చాలా సేపు ఆలోచించారు తాతగారు, ఆలోచనలోనుంచి ఓ పట్టున గుక్కతిప్పుకుంటూ, ప్రసన్నభావంతో శంకరాన్ని తన వెంట రమ్మని పిలుచుకుని వీధిలోకి వెళ్ళిపోయినారు.

ఆ మరునాడు సాయంకాలం టీ నింపి, జీవజ్యోతిని ప్రజ్వలించుకుని శంకరం ఏమైనాడో, ఉదయం కూడా కనబడలేదు కదా, పోయి కలుసుకుందామని బయలుదేర బోయే సమయానికి, "నేనూ వస్తున్నాను ఆగ"మని కొంచెం సేపు నిలిపివేశారు తాతగారు. స్థవిరరమాకుమారుడిలాగా వీలైనంత జాగ్రత్తగా అలంకరించుకున్నాడు. ఉపానహద్వయికి పాదానుసంధానంచేసి, పాలకర్ర చేతనందుకుని, నేను "ఎక్కడిదాకా" అని అడిగిన మాటకు జవాబివ్వకుండానే పయనం సాగించాడు.

సన్నని వెన్నెల వచ్చింది. నేను దిక్కులు చూడకుండా తల వంచుకొని, తాతగారివెంట నడిచాను. శంకరం యింటి చాయలకు వచ్చాము. లోపలికి పోకుండా అక్కడే ఆగిపోయినాము. రవంత సేపటికి వీధి చివరను పద్మావతి కనుపించింది.

తిన్నగా, బెదరకుండా సిగ్గుపడకుండా మా దగ్గరకు వచ్చేసింది. నేను బిత్తర పోయినాను. తాతగారు ఆ అమ్మాయిని కనుసైగతోనే కుశల ప్రశ్నచేసి, వెళ్ళిపోయిన తరువాత నావైపు తిరిగి....

"నవ్వకుండా చూడగలిగితే రా" అన్నాడు. నాకు అర్థం అయీ, కాకా ఊరుకున్నాను.

"నవ్వవు కదూ?"

ధైర్యం చాలకపోయినా విధివతుగా తల ఊపవలసి వచ్చింది. కాని అంతలో తెంపుచేసుకుని,

"తప్పుకాదూ" అని అక్షరమక్షరం తేల్చి, జంకుతూ అడిగాను. ఆయన నవ్వుతూ....

"యాన్యస్మాకగ్ం సుచరితాని తాని త్వయా సేవితవ్యాని"

అంటూ స్వరయుతంగా లాలనతో ఆజ్ఞాపించి "నవ్వేవు సుమా, కూడ"దని

ముక్కుమీద వేలు వేసుకు చూపి, నా చేయి పట్టుకొని రెండో చేత్తో తలుపుత్రోసి లోపలకు ప్రవేశించాడు.

హాలులోనుంచి తిన్నగా వసారాపై పు వెళ్ళి సరాసరి తోట గుమ్మం సమీపించాము. తాతగారు నన్ను అక్కడ నిలిపి "తలుపు నెమ్మదిగా చప్పుడు చేయకుండా సందుచేసి, "తొంగి చూస్తూండు. నవ్వేవా, ఏమాత్రమైనా అలికిడి అయిందో వృథాగా సిద్ధాన్నం చెడిపోతుంది సుమా" అని గట్టిగా హెచ్చరించి ఇంకోవేపు వెళ్ళాడు.

తలుపుదాకా పోయి, సందేహించి, వెనక్కు తగ్గి మళ్ళా మనసు కుదురుపరచుకొని, ఏమైనా సరేనని, తలుపు సద్దుచేయకుండా ఓ రెక్క నొక్కిపట్టి, గడియ ఆడకుండా అందుకుని లాగేను.

చూశాను, చూస్తూన్నాననే స్పృహ కూడా లేకుండా అయిపోయి, నవ్వుకున్నానో ఏమో జ్ఞాపకం లేదు. ప్రభూ! ఆ దృశ్యం వర్ణనాతీతం.

నా చూపు యెదురుగా కుడివైపున పదిగజాల దూరాన ఒత్తుగా పొదరిల్లుగా తీగెలల్లుకునిపోయిన జాజిపందిరి నీడను సుసజ్జితమైన పూలపాన్పు. కొంచెం ఎడంగా పెద్ద మేజామీద పూర్వకాలపు శోభనంగదుల్లో తారసపడే అనవసరపు సామాగ్రి. నేల జారుగా మోపెడేసి పూలతో రెండు దండలు.

అవతలగా, కటికనేలమీద ఎలమావి గుబురు క్రింద చెల్లాచెదరుగా పోగుపడి ఉన్న రకరకాల పూలరాశిమీద ఆపసోపాలు పడుతూ, దొర్లుతూ, లేచి కూర్చుంటూ మన్మథోపాలంభన పద్యపాదాలు అపశ్రుతిలో పలవరిస్తూ శంకరం! కుంభకోణం మంచిగంధం ఒళ్ళంతా పట్టించుకున్నాడేమో, మొదటి కోటింగ్ అయిన పులివేషగాడి లాగున్నాడు. ఈ స్థితిలో మరోమూలనుంచి ఆ అమ్మాయి ఆ ప్రాంతానికి వస్తూన్నది మందగమనంతో. నునుసిగ్గు తళుకుతో అడుగులు తడబడుతూండగా వచ్చి కొంచెం దూరాన నిలుచున్నది.

శంకరం పద్మావతిని చూడగానే, స్ప్రింగులమీద కాలువేసినట్టు ఎగిరి నిలుచున్నాడు. నిలువకుండానే చేతులు చాపి, ప్రణయసంబోధనలు సమాసాలుగా కురిపిస్తూ ఆమె చాయలకు పరుగుతీస్తూ ఉద్వేగం ముమ్మరమై దోవబెడిసి, మేజామీదుగా బోల్తా కొట్టేశాడు.

ఆ అమ్మాయి పకాలున నవ్వేసింది. నవ్వులో లయలు తేలుస్తూ "అయం ముహూర్త స్సుముహూర్తోస్తు" అని సాగతీస్తూ తాతగారు కూడా దయచేశారు.

శంకరం పద్దసాటు అంతకు ముందు చూడనట్టుగా చూసి ఆగి ఆతురత చూపుతూ దగ్గిరికి వచ్చి "అదేమిటోయ్" అంటూ చేయి ఆసరాతో లేవదీసి నిలిపించి అంటుకున్న పూలరేకలు దులుపుతూ పరకాయిస్తూ ....

"నిజంగా వసంతుడిలా గున్నావు తండ్రీ" అని అభినందించడం నెపంగా పద్మావతి మరీ విరగబడిపోయింది.

"ఇదుగో నీ ప్రేమ నిధానం. ఈమె పల్లవ కోమల పాణి" అంటూ సిగ్గు నటనలు పోతూన్న ఆ అమ్మాయి పిడికిలి విడిపించి పట్టుకువచ్చి శంకరం చేతికి కలిపాడు. ఆతడు పేదబాపడు పెన్నిధినిలాగా ఒడుసుకోవడంలో వేళ్ళు నలిగినవి కాబోలు పద్మావతి కెవ్వు-రుమని ఒక్క-గుంజు గుంజింది. నాయకుడు నాయిక పాద తలాన కూలబడిపోయినాడు-ఒళ్ళు మరచిపోయి. కళ్ళు అక్క-డ అప్పగించేసి ఉన్నానేమో తగునా అన్న విచారణే లేకుండా చిన్నతనపు అలవాటు ఎరువు తెచ్చుకుని తర్జనిమడిమతో నాలుక మడతవేసి గింగురులుగా ఈలలు కొట్టేశాను. విని దద్దరిల్లుతూ ఉరికి అక్క-డినుంచి దౌడు అందుకున్నాడు శంకరం. తాతగారూ పద్మావతీ కరువు దీరా నవ్వుకున్నారు. నవ్వుకుంటూ నడచివచ్చి తలుపు నెట్టారు. "ఇక వెళదామా" అన్నాను.

మాతో కొంతదూరం కలిసివచ్చి, దోవలో విడిపోయింది పద్మావతి. ఆమె వెళ్ళిపోయిన తరువాత నేను దూకుడుగా "ఏమిటి తాతయ్యా! ఈ ఆగడం?" అన్నారు ఆయన.

"ఈలా కూర్చుందాం కాస్సేపు" అని ఆయన రోడ్డు పక్క-న మర్రినీడను బైఠాయించాడు. నేనూ చతికిలబడ్డాను.

"సిగరెట్ ముట్టించు" ముట్టించి మళ్ళా ప్రశ్నించాను.

"ఏమిటా? శృంగారం. అందులో విరహం"

"నీకు న్యాయమేనా?"

"నాకు చేతనైన సాహాయ్యం చేశాను. నీవూ చూస్తూనే వుంటివికదూ దూతీ ధర్మం."

"ఇక మళ్ళా తల ఎత్తుకు తిరుగుతాడా? నాతో మాట్లాడుతాడా, జన్మకి! నీవు పెద్దవాడవు కదా అని...."

"అనే నేనూ చిలుకకు చెప్పినట్టు చెప్పి చూశాను. ఉహుఁ. తల్లి గర్భంలో

నుంచే మేహనాడి స్తంభించిపోయిన వీళ్ళు ఎందుకు పనికివస్తారండీ. ఎంతసేపూ నిషామీద నిద్ర చంపుకుని పద్యాలు పేని.... ప్రియురాలు కావాలేం వీళ్ళకి? కలలో అయినా ఆడపిల్ల మీద చెయి వేసిందంటే కంగారుపడుతూ మంచంమీదనుంచి క్రిందకు దొర్లే రకాలు"

"అయితే, ఆ అమ్మాయికి శంకరంమీద...."

"పిచ్చిపిల్ల. మోజుగానే ఉందోయ్. ఈ మూగనోము రాయుడు పలికితేనా? దోవపోతూ ఆమెవంక చూస్తేనా? లోపలికి రావచ్చును అనే సూచనతో, ఓ మారు మీ కవికుమారుడు దోవను వస్తూంటే వెనుకకుతగ్గి గేటు లోపల నిలుచున్నదట సాఢి ప్రాయంగా. చూడకుండా పోతూంటే వినిపించాలని గేటు కమ్మీమీద టెలిగ్రాం కొట్టిందట. ఏం ప్రయోజనం? ఎందుకు వచ్చిన చదువులు?"

"మరి నీవైతే ఏం చేసేవాడవో?"

"సరి, మన విషయమైతే గ్రంథం ఇంతవరకూ వచ్చేదా? ఆహ్వానించిన తరువాత కూడా ఇంకా ఊరుకోవడమే? ఒకవేళ, అంత అవసరంవస్తే, ఆ అమ్మాయి రాలుగాయితనానికి గేటు బంద్‌చేసినా, ప్రహరీపెంచి కట్టించినా అవి లంఘించ లేకపోతే ఎందుకొచ్చినట్టోయ్?—తాను విరహంలో మునిగి తేలుతూంటే, నాయిక అభిసారికావేషంతో తన దగ్గిరికి వెదుక్కుంటూ వచ్చి....ఏమిటోయ్ వీడి ముఖం కోరికలు! శుకసందేశాలూ మొదలైన కాండ యావత్తూ యథావిధిగా జరిగించాలని అనుకున్నానుగాని యెందుకులే అని టూకీగానే పోనిచ్చేశాను. ఈ దెబ్బతో దిమ్మతిరిగి పోతుందిలే."

"ఇక ఆ అమ్మాయి శంకరానికి దక్కుతుందా?"

"దక్కించుకునే తాహతువుంటే సరి. అయినా మనవాడు ప్రత్యక్ష ప్రమాణాన్ని లక్ష్యం చెయ్యడు కాదూ?—పోనీ, ఈ వేడి ఇలాగే నిలిచిపోతే వెచ్చవెచ్చగా పద్యా లన్నా వ్రాసుకుంటూ వుంటాడు. సంపుటం లావున తయారైన తరువాత అచ్చువేసి పద్మావతికి అంకితం ఇచ్చుకుంటాడు. అయ్యాపస అంతవరకే. ఔనా?"

"అంతే నంటావా?"

"కాక మరి. సరేగాని, అయితే ఇంతకూ దేవరవారికి ఆ చాయలు ఆశేమైనా వుందా ఏం?"